

Μακεδονικά

Vol 5, No 1 (1963)

Αντώνιος Κεραμόπουλλος (1870-1961)

Στίλπων Π. Κυριακίδης

doi: [10.12681/makedonika.865](https://doi.org/10.12681/makedonika.865)

Copyright © 2014, Στίλπων Π. Κυριακίδης

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Κυριακίδης Σ. Π. (1963). Αντώνιος Κεραμόπουλλος (1870-1961). *Μακεδονικά*, 5(1), 593–594.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.865>

Τὴν 12ην Μαΐου 1961 ἀπέθανεν ὁ δότιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἀκαδημαϊκὸς Ἀντώνιος Κεραμόπουλλος εἰς ἡλικίαν ἐνενήκοντα ἐτῶν. Ἐγεννήθη εἰς τὸ Μπλάτση (Βλάστη) τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας κατὰ τὸ ἔτος 1870, ἐτελείωσε τὰς γυμνασιακὰς του σπουδὰς ἐν Θεσσαλονίκῃ, τὰς δὲ πανεπιστημιακὰς του ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ ἔτος 1894. Μετὰ τὸ πέρασ τούτων εἰργάσθη ὡς ἑλληνοδιδάσκαλος ἐπὶ πενταετίαν εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἑλευθέρας Ἑλλάδος, ἀκολουθῶν δέ, τυχὼν ὑποτροφίας, μετέβη εἰς Εὐρώπην, ὅπου ἐσπούδασεν εἰς διαφόρους πόλεις, Βιέννην, Βερολῖνον, Μόναχον καὶ Παρίσιους. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰσῆλθε τὸ 1903 εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν ὑπηρεσίαν, ὑπηρετήσας τὸ πρῶτον ὡς νομισματογνῶμων εἰς τὸ Νομισματικὸν Μουσεῖον, ἀκολουθῶν δέ, ἀπὸ τοῦ 1904, ὡς ἔφορος εἰς διαφόρους ἀρχαιολογικὰς περιφερείας μέχρι τοῦ 1924, ὁπότε ἐξελέγη καὶ διωρίσθη καθηγητὴς τοῦ δημοσίου βίου τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐδίδαξε μέχρι τοῦ 1938, ὁπότε ἀπεσύρθη, καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ὀρίου ἡλικίας. Ἐν ἔτει 1926 ἐξελέγη μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τῆς ὁποίας ἐχηρμάτισε πρόεδρος κατὰ τὸ ἔτος 1938¹.

Ὡς ἔφορος ἀρχαιοτήτων ὁ Κεραμόπουλλος εἰργάσθη λίαν εὐδοκίμως εἰς ὅλας τὰς περιφερείας, ὅπου ὑπηρετήσε, ἰδιαίτερος ὅμως εἰς τὰς Θήβας, ὅπου ἀπεκάλυψε τὸ μυκηναϊκὸν ἀνάκτορον, τὸ λεγόμενον τοῦ Κάδμου, τὰς Ἡλέτρας πύλας καὶ τὸν ναὸν τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος. Εἰς τὰς Θεσπιάς ἀνεῦρε τὸ πολυάνδριον τῆς παρὰ τὸ Δῆλιον μάχης καὶ εἴ τι ἄλλο ἀλλαχοῦ. Τὰ ἀρχαιολογικὰ αὐτοῦ ἐπιτεύγματα εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Θηβῶν συνεκέντρωσε καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ μέγα ἔργον του, τὰ Θηβαϊκά. Πλὴν τούτου τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, τὸ Ἀρχαιολογικὸν Δελτίον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ ἄλλα ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ, ἡμέτερα καὶ ξένα, περιλαμβάνουσι πολυαρίθμους αὐτοῦ μελέτας, πολλαχῶς προαγουσας τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ τὴν ἱστορίαν.

Ὁ Κεραμόπουλλος καὶ μετὰ τὸν διορισμὸν του ὡς καθηγητοῦ ἐξηκολούθησε τὸ ἐρευνητικὸν αὐτοῦ ἔργον, ἡ δὲ προσοχὴ αὐτοῦ ἐστράφη πλεόν πρὸς τὴν πατρίδα του, τὴν Μακεδονίαν. Ἐπεχείρησεν ἐπανειλημμένα ταξείδια εἰς αὐτὴν ἀνιχνεύων εἰς τὰς κορυφάς, ὅπως λ.χ. εἰς Φλώριναν, τὰ ὁποῖα ἂν δὲν ἔλυσαν, ἔθεσαν ὅμως ἀρκετὰ προβλήματα.

Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἀπασχόλησαν τὸν Κεραμόπουλλον προβλήματα-

¹ Περί τοῦ Κεραμοπούλλου ἔγραψεν ἰδιαίτερον φυλλάδιον ὁ Τριαντ. Δ. Θεοδωρίδης ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀντώνιος Κεραμόπουλλος, ὁ σοφὸς Μακεδὼν ἀκαδημαϊκός. Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργον του». Β' ἔκδ. Σέρραι 1961. (Βορειοελλαδικὴ Βιβλιοθήκη 3). 8ον, σ. 37.

τα ἐθνολογικά, ὅπως τὸ πρόβλημα τῆς καταγωγῆς τῶν Κουτσοβλάχων, τοὺς ὁποίους, νομίζω, λίαν ἐπιτυχῶς ἐχαρakterίσεν ὡς ἀπογόνους τῶν Μακεδόνων, τῶν ὑψηλῆςάντων ἐπὶ μακρὸν εἰς τὸν ῥωμαϊκὸν στρατὸν καὶ ἐγκατασταθέντων μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των εἰς τὰς ὀρεινὰς πατρίδας των. Περὶ τοῦ θέματος ἔγραψεν ἐπανελημμένως, ἀλλ' αἱ τελευταῖαι αὐτοῦ πραγματεῖαι ἐνέχουσι τινα ὑπερβολήν. Ἐπίσης ἀπασχόλησεν αὐτὸν καὶ τὸ ὄνομα τῶν Βουλγάρων, τὸ ὁποῖον ἐτυμολόγησε καθ' ὑπόδειξιν τοῦ κ. Ν. Ἀνδριώτου ἀπὸ τῶν ῥωμαϊκῶν β ο υ ρ α ρ ί ω ν, τῶν φυλάκων δηλ. τῶν συνοριακῶν φρουρίων, τῶν β ο ύ ρ γ ω ν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς ὁ Κεραμόπουλλος ἐδημοσίευσεν καὶ ἔργα ἐθνικοῦ περιεχομένου, ὅπως λ. χ. εἶναι τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ βόρειοι γείτονες» (Ἀθῆναι 1955) καὶ ἄλλα τινά, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπεραμύνεται τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον τοῦ Κεραμοπούλλου ἐξετιμήθη καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅπου ἐξελέγη μέλος τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Βερολίνου καὶ τῆς ἐν Λονδίῳ Ἑταιρείας πρὸς προαγωγὴν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν. Ἡ Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, ἀποβλέπουσα εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ ἐθνικὸν ἔργον τοῦ διαπρεποῦς τούτου τέκνου τῆς Μακεδονίας, ἀνεκίηρξεν αὐτὸν ἐπίτιμον αὐτῆς Ἑταῖρον καὶ ἀνέλαβε τὴν ἐκδοσιν τοῦ ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ θαυμαστῶν αὐτοῦ παρασκευασθέντος τιμητικοῦ τόμου «Γέρας Κεραμοπούλλου» (1953).

ΣΤΙΛΙΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ